

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zaastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 26.

V Ptuj v nedeljo dne 29. junija 1913.

XIV. letnik.

Pozor!

V nedeljo, dne 29. junija ob 10. uri
polodnevne vrši se v gostilni Breschnik v
Šoštanju

kmetski shod,

katerem bo govoril odvetnik dr. Petri-
tschek iz Šoštanja o razmerah poso-
jilnice v Šoštanju.

Polom posojilnice v Šoštanju

(Izvirni dopisi)

Polom prvaške posojilnice v Šoštanju raz-
se v vedno večji škandal. Kakor vedno,
tudi slavniti slovensko-narodni voditelji tudi v
slučaju vso svojo ozkosrčnost in tudi sedaj
zopet, da bi jim bilo vboje ljudstvo
krava.

Stvar je danes vendar popolnoma jasna.
Šoštanjska posojilnica je vsled zločinkega go-
darstva njenih vodij že več let sem
živna, to pa za več kot 200.000 K.
povedati bi morala že davno konkurz;
po našem mnenju bi morala tudi že davno
last vmes poseči, to pa prav energično,
se je leta sem že delalo s sleparskimi bi-
nam. Merodajni voditelji te po-
jilnice spadajo pod ključ, to je
ovo. Pa žalibog je oblast v tem slučaju jako
zanesljiva.

Prvaki hočejo svoje sleparije na vse mogoče
tine prikriti in posojilnico „sanirati.“ Glasom
kmetih poročil sta imela klerikalna poslanca
Korošec in dr. Verstovšek pogovor z mini-
strskim predsednikom grofom Stürgkhom, ki
je tikel tega posojilniškega poloma. Voditelji
posojilnice si namreč stvar prav zanimivo
stavljajo; oni mislijo, da se bode popla-
lo brezvestnosti in lumparije
posojilniških mogotcev iz denar-
davkoplačevalcev. Dobiti mislijo
pri vrsti podporo vlade oziroma štajerskega
namestnika; to podporo naj se vzame iz skla-
ropor po ujmi in suši priza-
ni škodi. Torej denar, ki je določen za
kmetne, katerim je toča ali mrz ali
ali povodenj veliko škodo napravila, —
ar, s katerim se zaceli vsaj nekaj gospodar-
ran vbojega našega ljudstva, — po tem
torej grabijo zdaj prvaki in hočejo z
zamašiti luknje, ki so jih napravili brez-
zavajljivo tujega imetja, — hočejo to
seveda edino zaradi tega, da šparajo svoj
žep! Kar bi ta podpora iz kmetijskih de-
je še dolgov pustila, — tako so si gospodje
izračunali, — to bi morali člani

posojilnice plačati. Seveda bi morali
denarno trdni gospodje v prvem taboru za
posojilo prevzeti 3% obrestovanje. Drugače bi
prevzela zopet država obrestov-
vanje in amortizacijo posojila.
Tak je bil torej načrt šoštanjskih posojilničarjev.
Čudimo se le, da niso zahtevali, da mora dr-
žava vsakemu članu predstojništva in nadzor-
ništva te posojilnice še zlato uro kupiti...

Mi pa pravimo, da se denar davko-
plačevalcev ne sme zapravljati,
da se z njim ne sme plačevati grehe tistih po-
štenjakov, katerih slovensko-narodno navdušenje
se meri po visokosti korita... Predno da se
ljudske krvave davke porablja, predno da se
vboje zaupljive kmete rubi, prime naj se
tiste visoke prvaške gospode, ki so
popolnoma krivi in ki se zdaj
na vse pretege trudijo, da bi
spravili svoj denar na varno.

Ni res, da bi moral nedolžni slovenski
kmet plačati, kar so zakrili slovenski advokati!
Voditelji posojilnice naj posežejo v svoj lastni
žep! Na ta način bi bankerotna
posojilnica vsaj polovico svojih
dolgov lahko plačala. Dne 2. marca
1910 se je pred c. k. sodnijo slovenski advokat
dr. Franc Mayer zavezal, da plača svoj dolg
pri posojilnici v znesku 92.000 kron do 1. pro-
sinca 1911 v mesečnih obrokih po 100 kron.
Drugače bi imela posojilnica pravico, glasom
notariatskega akta z dne 9. julija 1918 omen-
jeno svoto silnim potom (z eksekutorjem) od
dra. Mayerja dobiti. Od tega okroglo 92.000
kron znašajočega dolga plačal je dr. Mayer samo
20.000 kron. Dolžan je posojilnici
torej še vedno okroglo 72.000 kron.
Voditelji posojilnice bi morali torej gledati, da
dobijo čimhitreje ta denar nazaj. Kajti le na
ta način bi dokazali, da nočejo oškodovati za-
peljane člane posojilnice. Pa je še več drugih
takih dolžnikov posojilnice v Šoštanju
poznano in zato pravimo: vse pride na dan!

Dolžnost sedanjih voditeljev šoštanjske po-
sojilnice bi bila, da povzročijo povrnitev teh
velikih svot, ako hočejo v istini resno saniranje
ter rešitev članov posojilnice doseči. Pa tudi še
drugi dolžniki posojilnice bi bili v položaju, svoje
dolgove pri posojilnici nazaj plačati, ako bi po-
sojilnica to strogo, eventualno tudi potom sod-
nije zahtevala. Tega pa vodstvo posojilnice do-
slej še ni storilo. Kajti temu vodstvu
je mnogo več za žepe teh krivič-
nih dolžnikov in izsesalcev po-
sojilnice. Za to jako važno stvar, namreč
za dolžnike šoštanjske posojilnice naj bi se
gospod namestnik in sploh oblasti zanimali,
predno bi tisoče davčnih goldinarjev polomljeni
posojilnici na razpolago dali.

„Saniranje“, kakor si ga predstavljajo se-

danji člani komisije za saniranje, bi imelo edini
namen, pomagati dolžnikom poso-
jilnice iz njih zadrege. Pravično
pa bi bilo, da se pritegne k plačilu v
prvi vrsti dolžnike posojilnice ter
one birše člane predstojništva in
nadzorništva, ki so sokrivi na škanda-
loznem gospodarstvu v tej posojilnici.
To je mnenje vseh, ki mislijo pravično.

Šoštanjska posojilnica s svojo žalostno
usodo pa bode še marsikoga seboj v grob
potegnila.

* * *
Celje, 24. junija.

Preteklo nedeljo vršilo se je v hotelu Raj-
ster v Šoštanju zborovanje, na katerem je po-
ročal posl. Verstovšek o saniranju posojil-
nice. Na zborovanju vrglo se je vso krivdo na
polomu šoštanjske posojilnice na „Zadružno
zvezo“ v Celju, kar se pa sicer ni doka-
zalo. Poleg članov nadzorništva in predstojništva
udeležil se je zborovanja tudi šoštanjski advo-
kat dr. Mayer. Posl. Verstovšek je imel
menda namen, da dra. Petritscheka pred
zadružnimi člani očrni; kajti rekel je, da kmetje
naj ne hodijo več v pisarno dra. Petritscheka.
Ker se je nahajal v Verstovškovi družbi dr.
Mayer in ker Verstovšek šoštanjskih razmer ne
pozna, je pač čudno, da se je tako izrazil, brez
da bi komu koristil ali škodoval. Dr. Mayer
sam je prijel za besedo in se je postavil kot
nekaki rešitelj kmetov. Naglašal je, da je leta
1911 iz svojega premoženja 20.000 K šoštanjski
posojilnici plačal in da je moral vsled tega svojo
vilo prodati. Ta trditev pa je popolnoma neres-
nična, ker je Mayer svojo vilo že leta 1908 ve-
leposestnici Avgusti Krainz za 51.623 kron pro-
dal. Čudno je, da je že v spomlad 1. 1912
umrla Krainz v zemljiški knjigi še danes last-
nica t. zv. vile Mayer v Šoštanju... Kakor
povedano so dr. Mayer odnosno njegovi sorod-
niki tekom 1. 1911 posojilnici plačali 20.000 K
za pokritje dr. Mayerjevega dolga v okroglem
znesku 92.000 K. Pravi se, da je posojil-
nica ostali dolg (72.000 kron) dru.
Mayerju šenkala. Seveda to darilo ne
more veljati, ker se z njim oškoduje upnike
posojilnice. Za to nečedno transakcijo so odgo-
vorni tudi člani predstojništva in nadzorništva
šoštanjske posojilnice. Na rednem občnem zboru
z dne 30. julija 1911 se je volilo v predstoj-
ništvo sledeče: učitelj Ivan Koropec, trgo-
vec Jos. Skobrne, čevljar Franc Gre-
benšek in posestnika Miha Stanovšek
ter Franc Goričnik, vsi v Šoštanju; v
nadzorništvo pa: sodni dostavljavalec Miha
Stanovšek, učitelj Franc Vrečko in
notar Vincenc Kolšek iz Šoštanja. Ver-
stovšku in Mayerju se ne bode posrečilo, vreči vso
krivdo na celjsko „Zadružno zvezo“; kajti trans-

Denar

Je nekaj časa sem redek; skriva se in
težje je denar služiti. Ali življenske po-
silijo vsacega boj za pridobivanje.
hoče ta boj dobro prestati, biti mora zdrav,

krepek in zmožen za odpor. Rabimo tedaj pri
pomanjkanju spanja, nervoznem stanju, utruje-
nosti, boleznih krvi in prenapornem delu Feller-
jev dobrodušiči zeliščni esenc-fluid z zn. „Elza-
fluid“, kajti ta vpliva osvežujoče, muskeljne ter
živce okrepujoče, ohlajdujoče in oživljuje. Ka-
kor vedno zopet izvemo, odpravi celo zastarele

gihtične in revmatske, prsne in druge bolečine.
12 steklenic za 5.— kron franko naj bi vsak
naših čitateljev pri apotekarju E. V. Feller,
Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko) naročil,
kajti to je malo naloženje kapitala, ki nosi bo-
gate obresti.